

LPDIS

Andrea Camilleri
Dincolo de geamandură
Titlul original: *Il giro di boa*

We know
books

Copyright © 2003 Sellerio Editore, Palermo
Copyright © CRIME SCENE PRESS, 2025 pentru această ediție.

Toate drepturile rezervate, inclusiv dreptul de a reproduce fragmente din
carte.

CRIME SCENE PRESS

Piața Presei Libere nr. 1
e-mail: redactia@crimescenepress.ro
tel.: 021.317.91.37; 021.317.91.42; fax.: 021.317.91.43
www.crimescenepress.ro

CRIME SCENE PRESS

Director editorial: GEORGE ARION

Descrierea CIP a Bibliotecii Naționale a României
CAMILLERI, ANDREA

Dincolo de geamandură / Andrea Camilleri ; trad. din lb. italiană
de Emanuel Botezatu. - București : Crime Scene Press, 2025
ISBN 978-630-6542-96-3

I. Botezatu, Emanuel (trad.)

821.131.1

Coperta colecției Crime Canon: MIHAIL COȘULEȚU
Redactor: ALEXANDRU ARION
Tehnoredactor: GINA ELIDA ROGOJINOIU
Bun de tipar: noiembrie 2025
Tipărit în România

Orice reproducere, totală sau parțială, a acestei lucrări, fără acordul
scris al editorului, este strict interzisă și se pedepsește conform Legii
dreptului de autor.

Andrea Camilleri

DINCOLO DE GEAMANDURĂ

traducere din limba italiană
Emanuel Botezatu

CRIME SCENE PRESS
2025

Andrea Camilleri a fost un scriitor italian, considerat unul dintre cei mai importanți autori italieni din secolul trecut și cel curent.

S-a născut la Porto Empedocle, în Sicilia, și a început studiile de literatură în 1944, însă fără să le încheie. Între 1948 și 1950 a studiat teatru și film, începând să lucreze ca regizor și scenarist și ocupându-se în special de piese de Pirandello și Beckett. La RAI a lucrat la mai multe producții de televiziune.

Primul roman l-a publicat în 1978, iar anul 1994 marchează apariția primului volum din seria cu comisarul Montalbano, care l-a consacrat pe tot mapamondul.

În 1998 a câștigat Premiul Internațional Nino Martoglio.

Cărțile sale s-au vândut în peste 10 milioane de exemplare în lumea întreagă.

A primit o diplomă de onoare din partea Universității din Pisa în 2005.

1

Noapte fetidă, mârșavă, toată o-nvârteală și-o răsuceală, acu' pe stânga, acu' pe dreapta, cu trezit din oră-n oră și lipit cu greu geană pe geană la loc, cu ridicat în capul oaselor și trântit înapoi pe pernă. Bun, și toată tărășenia asta nu pen' că s-ar fi lăcomit de cu seară la vreo porție de caracatițe *a strascinasali* sau de sardine *a boccafico* – ehe, măcar de-ar fi fost așa, că s-ar fi explicat atunci tot nesomnul acela sufocant; a, nu, *nossignore*, nici măcar mulțumirea asta n-a avut-o, pen' că de cu seară stomacul i se-ncețstase într-atât, că nici măcar un fir de iarbă n-ar fi răzbit pe acolo. Deci nu, pricina fuseseră gândurile negre de-l năpădiseră după o știre transmisă la telejurnalul mare, cel național. „Când îl vezi că se îneacă, / dă-i, Doamne, c-un pietroi în cap și-l scapă“ – așa exclamă o zicală din popor când peste omul cocoșat deja de necazuri se abate și mai abitir pacostea. Iar pentru el, Montalbano, care de câteva luni bune se zvârcolea ca un rătăcit în mijlocul unei mări în furtună, simțind uneori chiar așa, că se îneacă, știrea de aseară căzuse întocmai ca un pietroi lansat de un necunoscut în direcția lui, sau mai bine zis ca un bolovan încasat drept în țeastă, care-l

paralizase, sleindu-l de ultimele – abia pâlpânde – urme de vlagă.

Cu o mină de-un *je m'en fiche* imperial, crainica de la știri anunțase că, în cazul descinderii violente a poliției la școala Diaz, cu ocazia summit-ului G8 de la Genova¹, Procuratura ajunsese la concluzia că acele faimoase două cocteiluri Molotov descoperite de Poliție în clădire fuseseră plasate acolo chiar de ei, de polițiști, ca să-și justifice astfel intervenția agresivă. Concluzia – mai spusese crainica – venea ca urmare a unei alte descoperiri, și anume că polițistul care se declarase inițial victima unei tentative de înjunghiere din partea unui *no-global*, în cursul aceleiași intervenții în forță, mințise: în realitate, își tăiasse uniforma cu mâna lui, încercând astfel să demonstreze cât de periculoși erau tinerii cantonați la școala Diaz, dar care în noaptea cu pricina – iar dovezile ieșeau încet-încet la iveală – dormeau de fapt în sfânta pace. Odată informația procesată, Montalbano rămase preț de mai bine de juma' de oră nemișcat în fotoliul din fața televizorului, incapabil de vreun gând, scuturat când și când de un amestec de furie și rușine, tot un lac de sudoare. Nu avea vlagă nici măcar să se ridice ca să răspundă la telefonul care suna îndelung. La urma urmelor, nu era mare filozofie ca, punând cap la cap informațiile pe care presa și televiziunea le difuzau cu pipeta și într-o selecție

1 Referințele la episodul „G8” sau „Genova” din această ficțiune readuc în atenție un caz real foarte mediatizat la începutul anilor 2000: al 27-lea summit al celor mai industrializate 8 țări ale lumii (G8 – Genova, 21-22 iulie 2001), considerat momentul de apogeu al mișcărilor civice anti-globalizare. Forțele de ordine care au reprimat demonstrațiile au fost acuzate de exces de violență, vătămări corporale grave, „fabricare” de probe și chiar crimă (*n. trad.*).

cu iz pro-guvernamental, să-și facă o idee limpede despre cum stăteau de fapt lucrurile: carevasăzică, colegii lui din Genova – care acum, vorba aia, nici usturoi n-au mâncat, nici gura nu le miroase – comiseseră în realitate un act de violență ilegal, o răzbunare cu efect întârziat, acționând cu sânge rece și fabricând apoi probe false. Toate acestea îi re-adeuceau în minte episoade de mult îngropate de pe vremea poliției fasciste sau a celei conduse de Scelba². Într-un târziu, hotărî că era mai bine să se ducă la culcare. Pe când se ridica din fotoliu, telefonul se puse iarăși pe zarvă, chirăind și zbârnâind. Ridică receptorul distrat, parcă fără să-și dea seama ce face. Era Livia.

– Salvo! Oh, Doamne, dac-ai ști de când tot sun la tine! Intrasem puțin în panică! N-ai auzit telefonul sau ce?

– Ba, de auzit, îl auzii eu, dar n-aveam tragere de inimă să răspund. Și nici nu știam că ești tu.

– Ce făceai?

– Nimic. Mă gândeam la ce au spus adineauri la televizor.

– Despre Genova?

– Da.

– Ah. Da, m-am uitat și eu la telegazetă.

Pauză. Apoi:

2 Mario Scelba (1901-1991), om politic controversat, prim-ministru al Italiei (1954-1955) și ministru de Interne în trei guverne. În această ultimă calitate a inițiat în perioada 1947-1953 o campanie de represiuni politice și anti-sindicale criticată de mulți istorici, dar considerată de alții drept o formă binevenită de întărire a statului. A fost inițiatorul legii care interzice apologia fascistă în Italia (*n. trad.*).

– Aș vrea să fiu acolo, cu tine. Vrei să rezerv pentru mâine un zbor încolo? Am putea sta de vorbă, pe îndelete, știi tu. Ai să vezi că...

– Livia, în situația dată n-au rămas prea multe de spus. În ultimele luni am tot vorbit și răsorbit. De data asta gata, am luat o hotărâre, una serioasă.

– Care?

– Îmi dau demisia. Mâine mă duc la chestor și-i prezint demisia. De altfel, Bonetti-Alderighi va fi chiar fericit.

Dinspre Livia nu se auzi nici „păs“, iar după o vreme Montalbano crezu că linia picase.

– Pronto, Livia? Alo, mai ești?

– Sunt aici. Salvo, după părerea mea, faci o mare greșală că pleci în felul ăsta.

– În ce fel, adică?

– Supărat și dezamăgit. Vrei să ieși din poliție pentru că te simți de parcă te-ar fi trădat persoana în care aveai toată încrederea din lume, și atunci...

– Livia, nu *mă simt de parcă aș fi fost* trădat. Am fost trădat. Nu-i vorba aici de impresii, de senzații. Mi-am făcut întotdeauna cinstit meseria. Ba chiar ca un adevărat gentilom, aș zice. Atunci când mi-am dat cuvântul, fie și în fața unui delincvent, mi l-am respectat. De aceea, sunt și eu, la rândul meu, respectat. În asta consta forța mea, înțelegi? Acum însă, gata, s-a umplut paharul, mi s-a făcut lehamite.

– Nu striga, te rog, făcu Livia, cu voce tremurată.

Montalbano însă n-o auzea. Înlăuntru, adânc în rărunchi, percepea un zgomot straniu, ca și cum sângele tocmai îi ajunsese la punctul de fierbere. Continuă.

– Nici măcar împotriva ălui mai scârbavnic dintre infractori n-am fabricat probe. Niciodată! Pen' că, de-aș fi făcut una ca asta, m-aș fi coborât la nivelul lui. Iar atunci, da, meseria mea de zbir ar fi devenit și ea o treabă scârbavnică. Pfui, păi îți dai tu seama, Livia? Școala aceea nu s-au dus s-o ia cu asalt fitecine, mai știi eu ce caraliu nătâng și cu darul violenței; nu, descinderea a fost bine pusă la cale de ditamai chestorii, vice-chestorii, de comandantii trupelor de intervenție! Și de toată lumea bună în care se-nvârt ei, asta-ii!

Abia în clipa aceea realizează că sunetul pe care-l tot auzea de-o vreme în receptor erau, de fapt, sughițurile de plâns ale Liviei. Trase aer adânc în piept.

– Livia?

– Da.

– Te iubesc. Noapte bună.

Și închise. Apoi se duse să se culce. Și uite-așa începuse noaptea fetidă, mârșavă.

Adevăru-adevărat era că arsoarea pe suflet a lui Montalbano își avea obârșia cu ceva vreme în urmă, când televiziunile îl tot arătau pe musiu prim-ministru fâțâindu-se încolo și-ncoap' pe străzile Genovei, ba aranjând ici câte-o jardineră, ba poruncind colo ca locatarii blocurilor să nu-și mai lase chiloții la uscat pe balcoane și la ferestre, asta în timp ce ministrul 'mnealui de Interne ordona măsuri de securitate

potrivite mai curând pentru un iminent război civil decât pentru o întâlnire a unor șefi de guvern: plase de sârmă care blocau accesul pe anumite străzi, guri de canal cimentate, închiderea granițelor și a unor gări, patrula pe mare, ba chiar și activarea unei baterii de lansatoare de rachete. Era – își spunea atunci comisarul – o desfășurare excesivă de forțe de apărare, pe cât de ostentativă, pe atât de provocatoare. Apoi, se întâmplase ce se întâmplase: într-adevăr, se lăsase și cu un mort în rândul protestatarilor, însă cel mai grav i se părea comportamentul unor unități ale forțelor de ordine, care preferaseră să arunce cu lacrimogene în demonstrații pașnici, dându-le însă mână liberă să-și facă de cap celor mai violenți – așa numitele brigăzi black bloc. Pe urmă, venise și pocinogul acela mârșav de la școala Diaz, care numai operațiune de poliție nu fusese, ci mai curând o regretabilă invazie de o rară sălbăticie, menită să defuleze o dorință instinctivă de răzbunare, îndelung reprimată.

La trei zile după G8, timp în care un val de polemici cuprinsese întreaga țară, Montalbano ajunsese la birou mai târziu ca de obicei. Opri motorul și, coborând din mașină, privirea îi se abătu asupra celor doi zugravi apăruiți de niciunde, care văruiau de zor peretele lateral al comisariatului.

– Iha, dottori, domnicule! făcu Catarella văzându-l intrând. Măscăreli ne-or scrisără az' noapte!

Montalbano nu părea să înțeleagă:

– Cine ne-a scris?

– Apăi, eu n-am la cunoștință cine fuse personalmente-n persoană ăl de ne scrise.

Ce, Doamne iartă-mă, tot bâiguia acolo Catarella?

– Era o scrisoare anonimă?

– Apăi, nu-să-trăiți, dottori, gnonimă nu. Murală ierea. Ș-apăi, din motive de muralitate, az' de dis-de-dimineată, Fazio trimise după oameni pentru văruială, ca să canceleze.

Iar comisarul își explică, în sfârșit, prezența celor doi zugravi.

– De ce, ce scria?

Catarella roși violent, apoi încercă o diversiune.

– Or adusără butelii cu cerneală neagră și-or scrisără su-duieli, asta or scrisără.

– Bine-bine, da' ce scria?

– Zbiri și porci-de-câne, răspunse Catarella ținându-și privirea plecată.

– Atâta tot?

– Nu-să-trăiți. Și asasini mai stătea scris. Porci-de-câne asasini.

– Catarè, dar de ce pui atâta la suflet?

Catarella părea gata-gata să se pună pe plâns.

– Pen' c-aicișa, în'untru, nu-i niminea porc-de-câne și asasin, pornind de la 'mnevoastră cel dintâi, dottori, și sfârșind cu mine, carele mi-s ultima roată la căruță.

Montalbano îl bătu pe umăr a consolare și se îndreptă spre biroul său. Catarella îl strigă din urmă:

– Iha, dottori! Uitai să vă spui: și cornute-ncornorate mai stătea scris, așa să știți.

Apăi, cum altfel? Cum să lipsească vorba asta, cornutto, dintr-o sudalmă neaoșă? În Sicilia? Ți-ai găsit: asta era o adevărată denumire de origine controlată, o modalitate tipică de

expresie a așa-zisei silitudini. Nu se așeză bine la birou, că intră Mimì Augello. Imperturbabil, cu fața destinsă și senină.

- Ceva noutăți? iscodi el.
- Ai auzit ce ne-au scris pe pereți azi-noapte?
- Da, mi-a referit Fazio.
- Și asta nu-ți pare noutate?

Mimì îl privi încremenit.

- Îți arde de șagă sau spui serios?
- Vorbesc serios.
- Uite ce e, dar te rog să-mi răspunzi cu mâna pe inimă.

Crezi că Livia îți pune coarne?

De data asta, cel cu privirea încremenită rămase Montalbano.

- Ce naiba tot spui acolo?
- Carevasăzică nu ești încornorat. Și nici mie nu cred că Beba îmi pune coarne. Să trecem la vorba ailaltă, porc-de-câine. Mie recunosc că două sau trei muieri mi-au trântit-o-n față că-s un porc-de-câine. Ție însă cred că nu ți-a spus nimeni una ca asta, prin urmare termenul nu se referă la tine. Iar c-am fi asasini, nici n-are rost să discutăm. Și atunci?

- Tii, da' mucaliți mai suntem azi, Mimì! Ai o logică demnă de Integramă săptămânii, n-am ce zice!

- Scuză-mi întrebarea, Salvo, da' ce, e prima dată când ne face cineva ticăloși, boi cu țâțe sau ucigași?
- Nu, însă de data asta au dreptate. Cel puțin în parte.
- Hopaaa! Carevasăzică așa punem problema?

- Da-să-trăiți, taman așa o pun. Altminteri, explică-mi tu, te rog, de ce noi, Poliția, am acționat la Genova într-o manieră cum nu s-a mai pomenit de nici nu mai țin minte când.

Mimì se uită la el cu pleoapele mult coborâte și nu spuse nici păs.

- Ei, nu! exclamă comisarul. Răspunde-mi în vorbe, nu-ți lua căutătura asta de zbir.

- Bine, bine. Răspund, însă cu o precizare: n-am nici cea mai mică intenție să-mi stric apele cu tine și s-avem pe urmă război. De acord?

- De acord.

- Eu înțeleg perfect ce te roade. Faptul că tărășenia asta s-a-ntâmplat sub un guvern în care nu ai încredere, ba chiar îi ești împotriva. Părerea ta este că, de fapt, aici și-au băgat coada guvernării actuali ca să profite de pe urma situației create, nu-i așa?

- O clipă, Mimì. Tu citești ziarele? Te uiți la televizor? S-a zis și răszis, mai pe față sau mai voalat, că în blocurile operative de la Genova se aflau în zilele acelea persoane care n-aveau ce căuta acolo. Miniștri, deputați, în sfârșit... și toți, dar toți, din rândurile aceluiași partid. Respectiv acel partid care a făcut mereu apel la respectarea legii și a ordinii. A se reține însă, Mimì: a ordinii lor și a legii lor.

- Adicătelea ce vrea să-nsemne asta?

- Înseamnă că o parte a Poliției - și anume cea mai fragilă, chiar dacă se crede a fi cea mai puternică - s-a simțit protejată, acoperită. Așa că s-a dezlănțuit. Asta în ipoteza cea mai bună.

- De ce, ar putea fi și una mai rea?
- Desigur. Acea că am fost cu toții manipulați, precum marionetele de la teatrul de păpuși, de către persoane care au ticluit un soi de experiment.
- Care să demonstreze ce?
- Cum ar reacționa lumea în situația unei operațiuni în forță. Știi tu, cât la sută consens, câte procente contra... Din fericire, nu prea le-a ieșit pasiența.
- Neah! făcu Augello, neîncredător.
- Montalbano se hotărî să schimbe subiectul.
- Ce mai face Beba?
- Nu prea bine. Are o sarcină grea. Stă mai mult în pat, însă doctorul spune că n-avem de ce să ne facem griji.

După un timp, tradus în kilometri și kilometri străbătuți în solitudine pe țârm, în lungi popasuri la stânca plângerii, unde medita asupra episodului genovez până i se afuma cerevelu-n cap, în chintale întregi de năut uscat și semințe de dovleac – călia e simenza – rumegate pe-ndelete și în nenumărate discuții nocturne la telefon cu Livia, rana din sufletul comisarului începuse să se cicatrizeze; până când, într-o bună zi, apărură știrea despre o altă trăsnaie genială a poliției, de data asta la Napoli³. Câțiva polițiști au fost arestați sub

3 Și episodul „Napoli” face referire la o situație reală din perioada 2001-2002 – represiunea unor manifestanți de la așa-numitul No-Global Forum (Napoli, 17 martie 2001) și urmările acestei acțiuni: în aprilie 2002, procurorii italieni declanșează acțiunea în justiție contra unor funcționari superiori și agenți de poliție, acuzați, printre altele, de sechestrare de persoană, violență și abuz de forță. Acțiunea a suscitât reacții de solidaritate cu învinuții din partea unor reprezentanți din rândul forțelor de ordine, a unor sindicate etc. (n. trad.)

acuzația de a fi reținut mai mulți manifestanți presupus violenți, dând buzna peste ei în spitalul în care fuseseră internați. Duși într-o cazarmă, tinerii fuseseră tratați cu pumni și șuturi, într-un torent de insulte, jigniri și injurături. Însă pe Montalbano cel mai mult îl răscoli reacția altor polițiști la vestea arestării colegilor lor: unii s-au legat cu lanțuri de porțile chesturii, în semn de solidaritate, alții au organizat manifestații de stradă, sindicatele au protestat, iar un chestor-adjunct care la Genova tăbărâse cu bocancii asupra unui manifestant căzut a fost aclamat ca un erou la Napoli. Unde aceiași politicieni de la summit-ul G8 de la Genova conduceau acum acea curioasă (nu și pentru Montalbano, totuși) semi-revoltă a unora din forțele de ordine împotriva judecătorilor care pronunțaseră arestul. Pentru Montalbano era picătura care a umplut paharul. Un alt duminicatul amar, pe care de data asta nu-l mai putea înghiți. Într-o dimineață, îl sună de cum ajunsese la birou pe domnul Lattes, șeful de cabinet al chestorului din Montelusa. Jumătate de oră mai târziu, Lattes îi transmise lui Montalbano, prin Catarella, că domnul chestor era dispus să-l primească la orele douăsprezece punct. Oamenii din comisariat, care se învățaseră să ghicească în ce ape se scaldă șeful încă de cum intra dimineața pe ușă, înțeleseseră că de data asta nu era de glumit. Așa se face că, în ziua cu pricina, un străin aflat în biroul lui Montalbano ar fi avut sentimentul că se află într-o clădire pustie – nu tu o voce, nu tu un zgomot, fie el cât de mic. Catarella, de serviciu la intrare, de cum zărea pe câte unu' ițindu-se în pragul ușii, își bulbuca ochii și, ducându-și degetul la buze, îl atenționa: